

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul senator PSD Șerban Nicolae (Bp. 6/2014, L. 236/2014).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art¹. 276 și art². 277 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, „în scopul de a corecta doar acele texte a căror prezență în dezbaterea publică a generat cele mai multe comentarii, relevând semnificația ponderii lor în interesul public”*.

Conform *Expunerii de motive*, „textul art. 276 conține dispoziții imprecise cu privire la modul în care se poate determina scopul urmărit prin afirmațiile cu caracter nereal, ori modalitatea prin care se poate urmări intimidarea sau influențarea unui judecător ori a unui organ de urmărire penală”.

¹ Art. 276 Presiuni asupra justiției

² Art. 277 Compromiterea intereselor justiției

De asemenea, „în ceea ce privește art. 277, modificările vizează formulările imprecise care, în forma actuală, sunt de natură a genera controverse cu privire la sancționarea persoanelor care divulgă sau dezvăluie acte sau activități ce vizează obținerea sau administrarea de probe, ca și desfășurarea, în ansamblu, a cercetării penale”.

Totodată, măsurile propuse pentru art. 277, urmăresc, în principal:

- modificarea sferei subiecților activi, inițiativa legislativă vizând persoana care a luat la cunoștință de informații confidențiale în virtutea unei calități stabilite de lege sau a atribuțiilor de serviciu (în prezent, potrivit alin. (1), această categorie de subiecți include magistrații și funcționarii publici care au luat la cunoștință de acestea în virtutea funcției);
- agravarea răspunderii penale în cazul în care dezvăluirea informațiilor care nu au caracter public dintr-o cauză penală aflată în curs de cercetare este săvârșită de un judecător sau de un reprezentant al organului de urmărire penală;
- extinderea sferei de aplicabilitate a infracțiunii la toate cauzele (în prezent, art. 277 vizează doar sfera procesului penal)

II. Observații

1. Recent, urmare a solicitării de reexaminare a Președintelui României, a fost adoptată de către Camera Deputaților (Cameră decizională), o propunere legislativă pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, inițiată de un număr de 120 de deputați și senatori (Plx. 12/2014). Guvernul a adoptat un punct de vedere favorabil față de această propunere legislativă.

2. Prin reglementarea infracțiunii prevăzute la art. 277 din Codul penal „Compromiterea intereselor justiției”, s-a urmărit, în primul rând creșterea gradului de exigență față de funcționarii care își desfășoară activitatea în domeniul administrației justiției în legătură cu modul de gestionare a unor date și informații pe care le obțin în cursul unui proces penal, care pot influența semnificativ aflarea adevărului ori dreptul la un proces echitabil al persoanei cercetate sau judecate.

Practica judiciară a dovedit, fără echivoc, că reglementările actuale nepenale sunt insuficiente, astfel că folosirea mijloacelor penale pentru atingerea scopului urmărit este justificată și apare ca singura soluție viabilă. Astfel, incriminarea faptei de divulgare, fără drept, de informații

confidențiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se administreze o probă în cursul urmăririi penale de către un funcționar care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției are drept scop împiedicarea scurgerilor de informații, dar nu orice fel de informații privitoare la urmărirea penală ci doar a acelora care pot împiedica sau îngreuna administrarea unei probe (*de pildă divulgarea identității unui suspect ale cărui mijloace de comunicație sunt interceptate, dezvăluirea unei operațiuni sub acoperire preconizată ori aflată în desfășurare, divulgarea datelor din conținutul unei autorizații de percheziție care nu a fost încă efectuată, dezvăluirea de informații privind data și locul în care urmează să se realizeze un flagrant, etc.*).

În același timp, în scopul de a întări garanțiile privind dreptul la un proces echitabil și în special prezumția de nevinovăție, consacrate în art. 6 din *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, a fost incriminată fapta de dezvăluire, fără drept, de mijloace de probă sau de înscrisuri oficiale dintr-o cauză penală înainte de a se dispune o soluție de netrimiteră în judecată ori de soluționare definitivă a cauzei, de către un funcționar care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției.

Potrivit Convenției, statele semnatare au, pe lângă obligația negativă de a se abține de la orice încălcare a drepturilor în afara limitelor permise, și obligația pozitivă de a lua măsurile necesare să asigure garantarea acestor drepturi împotriva încălcării lor de către orice altă persoană, astfel că încălcarea prezumției de nevinovăție angajează responsabilitatea statului în cazul încălcării oricareia dintre cele două obligații arătate.

Prin această reglementare se urmărește împiedicarea funcționarilor să prezinte mijloacele de probă (declarații de martori, expertize, înregistrări audio-video, procese verbale de redare a conținutului unor con vorbiri înregistrate etc.) dintr-un proces penal în curs de desfășurare în scopul de a nu transforma prezumția de nevinovăție într-o prezumție provizorie de vinovăție până la soluționarea cauzei. În plus, aprecierea unei probe, indiferent de conținutul acesteia, poate duce adesea la concluzii eronate atâtă timp cât nu este evaluată în raport de întregul probator al dosarului pentru a-i stabili astfel legalitatea, relevanța și forța probatorie, de exemplu, o interceptare telefonică din conținutul căreia rezultă cu certitudine comiterea unei infracțiuni poate fi declarată nelegală dacă pe parcursul procesului se dovedește că nu a fost autorizată sau că este falsificată; o mărturie care ulterior este dovedită ca fiind mincinoasă etc., dar odată adusă la cunoștința publicului, o probă aparent incriminatoare, va

induce, în mod inevitabil, ideea de vinovătie, iar uneori acesta nu mai poate fi schimbată nici măcar prin prezentarea verdictului oficial de nevinovătie de autoritățile judiciare.

Pe de altă parte, s-a urmărit ca reglementarea să nu permită ascunderea sub motivarea protejării intereselor justiției a unor manifestări contrare acestor interese comise de autorități, considerent pentru care a fost prevăzută o cauză justificativă potrivit căreia divulgarea ori dezvăluirea de acte sau activități ilegale comise de autorități într-o cauză penală nu intră în sfera ilicitului penal.

3. Menționăm că, deși scopul propunerii este reprezentat de îndreptarea formulărilor imprecise care, în forma lor actuală, sunt de natură a genera controverse cu privire la aplicarea acestora, în realitate acestea nu aduc nicio clarificare textului infracțiunii, pe de-o parte, și, lărgesc sfera de aplicabilitate a infracțiunii atât din perspectiva elementului material, cât și din perspectiva subiecților activi ai infracțiunii, pe de altă parte.

Astfel, în legătură cu conținutul alin. (1) al art. 277, inițiatorul extinde sfera infracțiunii și la divulgarea, fără drept, de informații confidențiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se obțină, sintagmă lipsită de previzibilitate, în condițiile în care persoana nu are cum să anticipateze care informații sau mijloace urmează să se obțină. Mai mult decât atât, deși infracțiunea inițială avea în vedere sfera procesului penal, pentru argumentele prezentate anterior, prin inițiativa legislativă se propune, în mod nejustificat, extinderea sferei de aplicabilitate a infracțiunii la toate cauzele.

De asemenea, textul în vigoare este suficient de clar cu privire la sfera subiecților activi, în sensul că ambele categorii de subiecți – magistrații și funcționarii publici - sunt definiți în legislația specifică, spre deosebire de modificarea propusă care face vorbire despre persoane care au luat cunoștință de informații în virtutea unei „*calități stabilite de lege*”, sintagmă evident ambiguă, de natură a crea dificultăți în aplicarea textului de lege. Problema clarității sferei subiecților activi se menține și cu privire la conținutul alin. (2) al art. 277 din inițiativa legislativă.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Domnului deputat Valeriu Ștefan ZGONEA
Președintele Camerei Deputaților

Biroul permanent al Senatului
Bp 6 16.11.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
236/14.04.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Către,

BIROUL PERMANENT AL SENATULUI

În conformitate cu prevederile art. 75 din Constituția României, republicată și cu prevederile art. 107 din Regulamentul Senatului, vă înaintăm cererea de trecere în **Procedură de Urgență a Propunerii legislative privind modificarea Codului Penal**, spre dezbatere și adoptare.

În numele inițiatorului:

Senator PSD, Șerban Nicolae

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

PREŞEDINTE

Bucureşti, 30 septembrie 2014
Nr. L.204/2014, L.207/2014,
L.236/2014.

Domnului

VALERIU ȘTEFAN ZGONEA
PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

În conformitate cu prevederile articolului 75 din Constituția României, republicată, și ale articolului 141 din Regulamentul Senatului, vă trimitem, alăturat, spre *dezbatere și adoptare*, următoarele propuneri legislative:

- *propunerea legislativă pentru modificarea alin.(I) al art.96 din Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparentei în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, preventirea și sancționarea corupției (L.204/2014);*
- *propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.102/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri finanțiar-fiscale (L.207/2014);*
- *propunerea legislativă pentru modificarea Codului penal (L.236/2014).*

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

Noul Cod Penal al României, intrat în vigoare la 1 februarie 2014, a generat și continuă să genereze controverse determinate de forma unora dintre texte, făcându-se numeroase speculații cu privire la caracterul legitim al interesului urmărit de o serie de dispoziții cu caracter de noutate față de vechile reglementări, ca și de interpretarea și aplicarea acestora de către organele de urmărire penală și de către instanțele de judecată.

Dintre textele la care am făcut referire în paragraful precedent, prezenta propunere legislativă vizează articolele 276 și 277 privind infracțiuni contra înfăptuirii justiției (Titlul IV).

Astfel, se poate observa că textul art. 276 conține dispoziții imprecise cu privire la modul în care se poate determina scopul urmărit prin afirmațiile cu caracter nereal, ori modalitatea prin care se poate urmări intimidarea sau influențarea unui judecător ori a unui organ de urmărire penală. De asemenea alăturarea intimidării și a influențării realizate prin declarații presupus nereale, generează confuzii cu privire la asigurarea independenței și a obiectivității judecătorilor și a organelor de urmărire penală. În fapt, intimidarea nu poate fi decât consecința unei amenințări ori a unui șantaj realizat prin declarații nereale, în timp ce influențarea nu are *ab initio* un caracter de act contra înfăptuirii justiției, aceasta fiind un scop legitim al oricărei persoane interesate. Mai mult, se observă că, din perspectiva sancțiunilor prevăzute, intimidarea (inducerea stării de temere) în contra înfăptuirii justiției (art. 276) este apreciată ca având același grad de pericol social ca și amenințarea în oricare altă situație (art. 206) și chiar inferior șantajului (art. 207).

În ceea ce privește art. 277, modificările vizează formulările imprecise care, în forma actuală, sunt de natură a genera controverse cu privire la sancționarea persoanelor care divulgă sau dezvăluie acte sau activități ce vizează obținerea sau administrarea de probe, ca și desfășurarea, în ansamblu, a cercetării penale.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

– Pe de altă parte, urmărirea sau acceptarea drept consecință a intimidării autorității, nu poate să constituie un act nelegitim decât dacă este fapta unei persoane interesate, nu și a unui comentator sau observator străin de cauza aflată în instrumentare;

– Am propus eliminarea ipotezei influențării autorității, pe de o parte pentru că nu poate pusă în același plan cu ipoteza intimidării, iar pe de altă parte, pentru că prezumția generală este cea a interesului legitim de influențare a instanței, prin orice mijloc; dacă mijlocul folosit este unul ilegal, fapta, respectiv, sancțiunea trebuie să aibă un caracter mult mai grav decât o declarație publică care poate fi dovedită ca nereală ulterior sau chiar niciodată;

– Am propus introducerea unui nou alineat care să clarifice, atât cât se poate, interpretarea și aplicarea legii cu privire la determinarea scopului și identificarea intimidării mai presus de orice dubiu; în acest sens, propunerea impune obligația de a proba, în mod concret, că declarația publică a urmărit sau acceptat consecința intimidării, prezumția fiind exclusă pentru toate cele trei elemente – vinovătie (intenție), scop și consecință directă (intimidarea utilizată împotriva infăptuirii justiției).

2. La art. 277

– La fel ca în cazul articolului precedent, consider că nu este justificată (și chiar imprecisă – „... *în virtutea funcției*“) enumerarea, expres și limitativ, prevăzută de lege în forma actuală, sancțiunea urmând a se aplica oricărei persoane care, întrând în posesia unor date privind obținerea sau administrarea unei probe într-o cauză penală aflată în instrumentare, chiar legal, le divulgă sau dezvăluie fără drept; această rațiune se aplică alineatelor (1) și (2) din textul normativ vizat;

SENAT
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LAW OF THE
SENATE
OF THE
LEGE

pentru modificarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

100% Natural, Simple, Unique, Sustainable

Articol unic.- Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Art.276 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Presiuni asupra justiției”

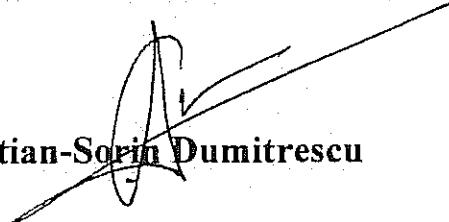
(1) Declarația publică cu caracter nereal, făcută cu intenție, la adresa unui judecător, a unui complet de judecată sau unui organ de urmărire penală, făcută în scop de intimidare a acestora, de oricare dintre părți, direct sau prin reprezentanți autorizați, în legătură cu instrumentarea unei proceduri judiciare aflată în curs de desfășurare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 6 luni sau cu amendă.

(2) Intenția, caracterul nereal al declarației, ca și intimidarea ca scop, astfel cum sunt prevăzute în alineatul precedent, nu se prezumă.”

Acest proiect de lege se consideră adoptat de Senat în forma initială, în condițiile articolului 75 alineatul (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Cristian-Sorin Dumitrescu

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Cristian-Sorin Dumitrescu". The signature is fluid and cursive, with a large, stylized 'S' at the beginning.